

רשומות

הצעות חוק

23 במרס 1981

1528

י"ז באדר ב' התשמ"א

צמד

300	חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 19), התשמ"א-1981
310	חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 43), התשמ"א-1981

מתפרסמת כוז משעם הממשלה הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 19):

מבוא

הצעה זו מטרתה להכניס מספר שינויים ותוספות בהוראות המתייחסות להטבות השונות הניתנות על פי החוק ולהכניס תיקונים טכניים או ניסוחיים במספר סעיפים אשר הנסיון הנצבר בהפעלת החוק לימד שיש לתקנם.

הומן שבו רשאית המינהלה לאשר תכניות השקעה חדשות יוארך בשלוש שנים, דהיינו עד כ"ז באדר ב' התשמ"ד (31.3.1984).

לענין מענק ההשקעה הניתן לפי הפרק הששי לחוק, מוצע להכיר במעונות יום לילדי עובדים כנכסי המפעל המזכים במענק, ומוצע להכיר גם בהוצאות שיפוץ מסוימות. דבר זה ישמש תמריץ לניצולת גבוהה יותר של מבנים תעשייתיים קיימים.

בתקופה של אינפלציה יש חשיבות מרובה למועד תשלום המענק ומוצע לאפשר תשלום מקדמות על חשבון מענק כנגד בטחונות וערבויות מתאימות.

בתחום הטבות המס מוצע להאריך את תקופת ההטבות במס הכנסה בשנתיים, ומוצע להכיר ב"חברה עתירת השקעות חזק" ולהעניק לה הטבות במשך חמש שנים נוספות. תיקונים נוספים בתחום המיסוי הם טכניים בעיקרם.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 19), התשמ"א—1981

1. בסעיף 18(א) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט—1959 (להלן — החוק העיקרי), במקום "כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981)" יבוא "כ"ז באדר ב' התשמ"ד (31 במרס 1984)".

2. במקום סעיף 22 לחוק העיקרי יבוא:

22. לא יוכר מפעל כמפעל מאושר אלא אם הוא בבעלות אחד מאלה:

(1) חברה כמשמעותה בפקודת החברות²;

(2) חברה נכרית כמשמעותה בפקודת החברות;

(3) אגודה שיתופית כמשמעותה בפקודת האגודות השיתופיות³;

(4) שותפות הרשומה לפי פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה—1975⁴, כשותפות חוץ מוגבלת;

(5) שותפות הרשומה לפי פקודת השותפויות, שכל השותפים בה נמנים עם סוגי התאגידים המנויים בפקודות (1) עד (4);

(6) תאגיד אחר שהמינהלה הסכימה לו".

3. בסעיף 40 לחוק העיקרי —

(1) בהגדרת "נכסי המפעל", בסופה יבוא "או מעונות יום לילדי העובדים";

דברי הסבר

מוגבלת או של אגודה שיתופית הרשומה בישראל — פרט אם הסכימה המינהלה לצורת בעלות אחרת.

מוצע להוסיף לרשימת התאגידים גם שותפות רשומה בישראל, שהיא צורת בעלות שכבר הכירה בה המינהלה בתוקף סמכותה כאמור ועתה באים לעגנה בחוק.

3. פועל המפעל ולכלול בה גם מעונות יום לילדי עובדים. כתוצאה מתיקון זה יינתן מענק השקעה ומע"ן גם בנכסי אלו.

(2) החוק בנוסחו דהיום אינו מאפשר לתת מע"ן נקי השקעה בשל שיפוץ בנינים שהיה בהם שימוש קודם. מוצע לתת מענק השקעה בשל הוצאות שיפוץ בבנינים והתאמתם להכניות מאושרות. הדבר יסייע לפתור בעיות של מחסור במבני תעשייה חדשים, לניצול יעיל יותר של מבני תעשייה שהתפנו מסיבות שונות

1. סעיף 18 לחוק העיקרי ענינו אישור תכניות ובר קובע סעיף קטן (א) לאמור:

"(א) המינהלה רשאית, לפי שיקול דעתה, לאשר עד יום כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) את התכנית שהוגשה לה או חלק ממנה, אם ראתה שביצועה עשוי לסייע להגשמתה של מטרת חוק זה, ושרצוי לעודד הגשמתה על ידי מתן אישור; תכנית או חלק ממנה, שאושרה כאמור, תהיה לתכנית מאושרת."

מוצע להאריך עד כ"ז באדר ב' התשמ"ד (31.3.1984) את סמכותה של מינהלת מרכז ההשקעות לאשר תכניות השקעה חדשות כתכניות מאושרות על פי החוק.

2. סעיף 22 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"22. לא יוכר מפעל כמפעל מאושר אלא אם הוא בבעלותה של חברה הרשומה בישראל — לרבות חברה הרשומה בישראל כחברה נכרית או של שותפות הרשומה בישראל כשותפות חוץ

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התש"ס, עמ' 103.
 2 חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155.
 3 חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 336.
 4 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(2) אחרי הגדרת "בנין תעשייתי" יבוא:

"בנין משופץ" — בנין — לרבות מבנים המשמשים מרכזי הכשרה מקצועית או בתי ספר תעשייתיים או מעונות יום לילדי העובדים — שהיה בו שימוש קודם והוא בבעלותו של בעל המפעל המאושר ומשמש את המפעל בהתאם לתכנית המאושרת ונערך בו באישור המינהלה שיפוץ על פי אותה תכנית; "בנין תעשייתי משופץ" — בנין שהיה בו שימוש קודם כבנין תעשייתי, או מבנה תעשייתי שהיה בו שימוש קודם ואינו בנין תעשייתי, ובאישור המנהלה נערך בו או בחלקו שיפוץ, והחלק המשופץ יושכר תוך התקופה שתקבע המנהלה למפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי אשר בתכניתו כלול בנין כאמור, וטרם חלפו שמונה שנים מיום אישור התכנית שלו;

"שיפוץ" — ביצוע שינויים או תיקונים ברצפות, בתקרות, בקירות, במערכות חשמל, במערכות מים או במערכות ביוב, ובאישור המנהל — בחלקים אחרים, או פיתוח קרקע, הכל כדי להתאימם לצרכי מפעל מאושר בהתאם לתכנית מאושרת."

תיקון סעיף 340

4. בסעיף 340 לחוק העיקרי —

(1) הסימון (1) — יימחק;

(2) במקום פסקאות משנה (א), (ב) ו-(ג) יבואו פסקאות אלה:

(1) חברה כמשמעותה בפקודת החברות שיש לה הון מניות;

(2) אגודה שיתופית כמשמעותה בפקודת האגודות השיתופיות;

(3) שותפות הרשומה לפי פקודת השותפויות כשותפות חוץ מוגבלת ואין בין השותפים יחידים שהם תושבי ישראל;

(4) שותפות הרשומה לפי פקודת השותפויות שהשותפים בה נמנים עם סוגי התאגידים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(3);

(3) אחרי "בנין תעשייתי" יבוא "או בנין תעשייתי משופץ".

דברי הסבר

לגבי חברה ואגודה שיתופית מוצע להבהיר כי מדובר בחברה ואגודה שיתופית הרשומות בישראל והדבר תואם גם את האמור בסעיף 22 לעיל.

ההוראה הקיימת היום, שלפיה שותפות מוגבלת זכאית רק אם 95% מהונה הוא בידי חברה או אגודה שיתופית, מהווה הכבדה ולמעשה אינה ניתנת להפ"ע. מטרתה היא שרק תאגידים יהיו זכאים למענק השקעה, ומטרה זו תושג גם במקרה של שותפות רשומה שהשותפים בה הם תאגידים — מקרה שהוא גם רווח היום למעשה. כן מקובלת לאחרונה צורת ההתאגדות של שותפות חוץ מוגבלת לגבי השקעות שונות בארץ, ומוצע לכן להוסיפה לרשימת צורות ההתאגדות המזכות במענק השקעה. לאור השינויים כאמור נוסחו הפסקאות של הסעיף מחדש.

יעומדים ריקים, ולשיפוץ מבני תעשייה קיימים שהת"י ישנו או התבלו. המענק יינתן באחווים מהוצאות השיפוץ בלבד. ליישום האמור יתוקנו מספר סעיפים נוספים (ראה סעיפים 4(ב), 5(א), 6, 7, 8 ו-16(ב)).

סעיף 4 (1) סעיף 340 לחוק העיקרי קובע כי "למענק השקעה מאת המדינה לפי הוראות פרק זה ובכפוף לאמור בסעיף 94, יהיו זכאים —

(1) (א) חברה שיש לה הון מניות;

(ב) אגודה שיתופית;

(ג) שותפות רשומה מוגבלת שלפחות 95% מהונה הוא של חברה או של אגודה שיתופית — שבבעלותן מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי, מפעל להשכרת ציוד או בנין תעשייתי".

בסעיף 340 (א) לחוק העיקרי, במקום פסקאות (1) ו-(2) יבוא:

- "(1) המענק לפי סעיף 340 יהיה באחוזים המפורטים בתוספת מכל אלה:
- (א) המחיר המקורי של נכסי המפעל או של הבנין התעשייתי;
 - (ב) ההוצאות שהוציא בעל המפעל לפיתוח הקרקע;
 - (ג) ההוצאות שהוציא בעל מפעל שבבעלותו בנין משופץ לשיפוץ הבנין;
 - (ד) ההוצאות שהוציא בעל בנין תעשייתי משופץ לשיפוץ הבנין;
 - (ה) במפעל להשכרת ציוד — המחיר המקורי של הציוד להשכרה בהתאם לאזור שבו נמצא המפעל המאושר ששכר אותו לראשונה.
- (2) סכום המענק כאמור בפסקה (1) לא יעלה —
- (א) בחברה — על הסכום ששולם למעשה בעד מניות שהוקצו כנגד חזן שאושר במסגרת התכנית;
 - (ב) באגודה שיתופית — על הסכום ששולם למעשה כהון עצמי רשום לשם ביצוע התכנית;
 - (ג) בשותפות חוץ מוגבלת — על הסכום ששולם למעשה להון השותפות על-ידי השותפים לשם ביצוע התכנית;
 - (ד) בשותפות — על הסכום ששולם למעשה להון של התאגידים השו"תפים בה, בהתאם לאמור בפסקאות משנה (א), (ב) ו-(ג), ובשיעור חלקם היחסי בשותפות, לשם ביצוע התכנית."

בסעיף 340 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בעל מפעל מאושר — למעט מפעל לחיפוש נפט כמשמעותו בחוק הנפט, התשי"ב-1952 — בעל מפעל להשכרת ציוד, בעל בנין תעשייתי ובעל בנין תעשייתי משופץ יהיו זכאים למענק הישבון בשל מסים על ההשקעה ועל הוצאות ההשקעה (להלן — מענק הישבון)."

דברי הסבר

(ראה סעיף 4 לעיל) יש צורך בהתאמת סעיף זה בכל הנוגע לשותפות רשומה ולשותפות מוגבלת. לשם הבהירות נוסחו פסקאות (1) ו-(2) מחדש.

סעיף 6 סעיף 340(א) לחוק העיקרי קובע כי "בעל מפעל מאושר זכאי למענק הישבון בשל מסים על השקעה והוצאות השקעה (להלן — מענק הישבון)".

התיקון המוצע בא להשוות בין ההוצאות החלות על מענק השקעה לאלו החלות על מענק הישבון, ותחולתו תהיה למפרע מהיום שבו נקבע מענק ההישבון בתיקון מס' 17 לחוק.

(2) כדי שניתן יהיה לתת מענק גם בשל שיפוץ של בנין תעשייתי, מוצע להכניס תיקון מתאים בסופה של הסעיף.

סעיף 5 סעיף 340(א)(1) דן בשיעור מענק ההשקעה ונקבע בו כי שיעור המענק יהיה באחוזים מדרך הנכסים או מההוצאות המוכרות. מוצע עתה להכיר גם בהוצאות שיפוץ כמזכות במענק השקעה ולכן הוספו לסעיף הוראות בענין זה.

סעיף 340(א)(2) ענינו בהגבלת סכום המענק שישולם למפעל לגובה ההשקעה בהון העצמי של התאגיד שבבעלותו המפעל. עקב השינויים בסעיף 340

7. במקום סעיף 140 לחוק העיקרי יבוא :

140. (א) מענק הישבון יהיה בשיעור שיקבעו השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, מכל אלה:

- (1) המחיר המקורי של נכסי המפעל או של הבנין התעשייתי;
- (2) ההוצאות שהוציא בעל המפעל לפיתוח הקרקע;
- (3) ההוצאות שהוציא בעל מפעל שבבעלותו בנין משופץ לשיפוץ הבנין;
- (4) ההוצאות שהוציא בעל בנין תעשייתי משופץ לשיפוץ הבנין;
- (5) במפעל להשכרת ציוד — המחיר המקורי של הציוד להשכרה.

(ב) בתקנות לפי סעיף זה רשאים השרים לקבוע כי מענק ההישבון יינתן לגבי הנכסים וההוצאות האמורים, כולם או מקצתם, ובשעורים שונים בהתאם לסוגי המפעלים או סוגי הציוד ורשאים הם לקבוע כי לגבי נכסים מסויימים לא יינתן מענק הישבון.

8. בסעיף 140 לחוק העיקרי —

במקום סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יבוא :

"(א) (1) מענק ההשקעה או מענק ההישבון, למעט החלק שתשלמו עוכב על פי סעיף 140ט, ישולם לא יאוחר משישים ימים לאחר היום שבו הוכיח בעל המפעל המאושר, להנחת דעתו של המנהל, כי ביצע את התכנית המאושרת והוציא את ההוצאות לרכישת נכסי המפעל או הציוד להשכרה או לייצורם, ובייצור — גם ששילם את המחירים כאמור בסעיף 140ג(ב), וכן את ההוצאות שהוציא למיתוח קרקע או לבניית בנין או לשיפוץ בנין משופץ או בנין תעשייתי משופץ; ואולם אם הותנתה לפי סעיף 19 כניסת האישור

דברי הסבר

הוא לדרוש גם הוכחה לביצוע ממשי, כגון שהנכסים הגיעו לשטח המפעל, בטרם ישולם המענק. התיקון המוצע מטרתו להתאים את המצב המשפטי לזה הנוהג בפועל.

(ב) לפי המצב המשפטי הקיים אין אפשרות לשלם מקדמות על חשבון מענק השקעה ומענק הישבון; בתנאי אינפלציה פירוש הדבר נטל כבד על בעלי מפעלים מאושרים. מוצע לכן לאפשר למנהל מרכז ההשקעות, על פי שיקול דעתו ובקריטריונים שתקבע המינהלה, לאכזר השלום מקדמות, אשר יהיו כפופות לכל התנאים והמגבלות החלות על המענק עצמו (כגון ערבויות מתאימות).

סעיף 7 בסעיף 140, שענינו קביעת שיעור מענק הישבון ודרך חישובו, מוצע להוסיף פס-קאות הקובעות כי מענק ההישבון יינתן גם על ההוצאות לשיפוץ בנין ובנין תעשייתי. במקום הסיפה הקיימת מוצע סעיף קטן (ב) המקנה סמכות לשרים לקבוע שישולם מענק ההישבון לגבי נכסים מסויימים או בשרי עורים שונים, או לקבוע כי לגבי נכסים מסויימים לא יינתן מענק כלל.

סעיף 8 (א) כיום, המועד לתשלום המענק הוא 60 ימים לאחר היום שבו הוכיח בעל המפעל, להנחת דעתו של המנהל, כי הוציא את ההוצאות לרכישת נכסי המפעל או הציוד וכו'. בפועל הנוהג

לתקפו, ישולם המענק תוך שישים ימים מיום כניסת האישור לתקפו או במועד הקבוע בסעיף קטן זה, לפי המאוחר.

(2) לענין סעיף קטן זה, "ביצוע" — לגבי מכונות וציוד — כשהגיעו לתחום המפעל, לגבי ציוד להשכרה — כשהגיעו לתחום המפעל השוכר, ולגבי בניה, פיתוח קרקע, שיפוץ בנין משופץ או בנין תעשייתי משופץ — סיומם למעשה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי המנהל לאשר תשלום מקדמה על חשבון מענק השקעה או מענק הישבון (להלן — מקדמה על חשבון המענק) לבעל המפעל המאושר, בשיעורים ובתנאים שקבע המנהל.

(ג) לענין סעיפים 40, 44, 75, 75א ו-75ב יראו מקדמה על חשבון מענק כמענק.

בסעיף 45 לחוק העיקרי —

9. תיקון סעיף 45

(1) בפסקה (1), במקום "בחמש השנים" יבוא "בשבע השנים", במקום "ועשר שנים" יבוא "ושתיים עשרה שנים", במקום "שתיים עשרה שנה" יבוא "ארבע עשרה שנים", במקום "שתיים עשרה השנים" יבוא "ארבע עשרה השנים", ובמקום "ועשר השנים" יבוא "ושתיים עשרה השנים";

(2) בפסקה (2), במקום "בחמש השנים" יבוא "בשבע השנים", במקום "עשר שנים" יבוא "שתיים עשרה שנים", ובמקום "חמש השנים" יבוא "שבע השנים";

(3) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) המינהלה רשאית לקבוע כי חברה עתירת השקעות חוץ כהגדרתה בסעיף 53 תהא זכאית להטבות בתקופה של חמש שנים נוספות על התקופות שבפסקאות (1) ו-(2) בתנאי שבכל חמש השנים הללו היו 80% לפחות מכלל הכנסותיה של החברה מהמפעל התעשייתי המאושר, על פי חישוב ממוצע, הכנסות מיצוא: החישוב הממוצע ייעשה לפי ההכנסות שבתקופות של עד שלוש שנים רצופות לפי בחירתה של החברה."

דברי הסבר

מוצע להאריך את כל התקופות הללו בשנתיים, וזאת לנוכח השפל החמור בהשקעות ומתוך רצון להביא לשינוי המצב, וגם כדי לפצות במידת מה על החמרה שנעשתה לאחרונה, בצמצום הסכום המזכה בהטבות במפעלים שהורחבו. ההחמרה נובעת מכך שהמחזור הבסיסי של המפעל המאושר הוצמד למדרג המחירים לצרכן, וכתוצאה מכך צומצם חלק ההכנסות המיוחס להרחבה והמזכה בהטבות.

לפסקה (3): מוצע לאפשר למינהלה, לפי שיקול דעתה, להעניק לחברות עתירות השקעות חוץ, כמושמי עותן בתיקון המוצע לסעיף 53 (ראה סעיף 11(3)), אשר תרומתן השיבה לכלכלת המדינה, קבלת הטבות בשיעורי מס הכנסה בתקופה נוספת של חמש שנים.

סעיף 9 לפסקאות (1) ו-(2): סעיף 45(1) לחוק העיקרי קובע כי תקופת ההטבות במס הכנסה לגבי הכנסה מהשקעה מאושרת והכנסה ממפעל מאושר היא חמש שנים, המתחילות בשנה שבה היתה למפעל לראשונה הכנסה חייבת, ולגבי השקעה מאושרת כמפעל מאושר — בשנה שבה היתה לראשונה הכנסה מההשקעה המאושרת; ואולם תקופת ההטבות איננה יכולה לחרוג מעבר לתקופה של 12 שנים מיום מתן האישור למפעל ועשר שנים מהשנה שבה הופעל המפעל או הוחל בייצור. בסעיף 45(2) נקבע כי לגבי דיבידנד מתוך הכנסה שהושגה בתקופת ההטבות יהולו ההטבות גם אם הוא מגיע לנישום תוך עשר שנים לאחר תום תקופת ההטבות.

10. בסעיף 47 לחוק העיקרי —

- (1) בסעיף קטן (א)(3), במקום "פרסומו של חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 17), התשל"ה—1978 (להלן בסעיף זה — יום פרסום התיקון)" יבוא "כ"ה בתמוז התשל"ח (30 ביולי 1978)";
- (2) בסעיף קטן (א)(4), במקום "פרסום התיקון" יבוא "כ"ה בתמוז התשל"ח (30 ביולי 1978)";
- (3) בסעיף קטן (ג) (2), במקום "פרסום התיקון" יבוא "כ"ה בתמוז התשל"ח (30 ביולי 1978)";
- (4) בסעיף קטן (ג)(3), במקום "פרסום התיקון" יבוא "כ"ה בתמוז התשל"ח (30 ביולי 1978), אך עד יום פרסומו של חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 19), התשמ"א—1981 (להלן בסעיף זה — יום פרסום התיקון)";
- (5) בסעיף קטן (ג), אחרי פסקה (3) יבוא:
 "(4) אם המפעל אושר אחרי יום פרסום התיקון — בשיעור 40%".

11. סעיף 53 לחוק העיקרי —

- (1) לפני הגדרת "השקעת חוץ" יבוא:
 " הון מגיות — לרבות פרמיות על מניות; "
- (2) בהגדרת "חברה בהשקעת חוץ גדולה" —
 (1) אחרי "חברה בהשקעת חוץ" יבוא "שהיא אחת מאלה:
 (1) חברה";
 (2) בסופה יבוא:
 "(2) חברה שהשקעות החוץ בה אינן פחותות מסכום השווה לעשרה מיליון דולר של ארה"ב והן מהוות לפחות שני שלישים מהון המגיות שלה; "

דברי הסבר

ובכך להשוות את שיעור המס על הכנסה כזאת עם שיעור המס החל על הכנסתה של חברה ממפעל מאושר, כשמביאים בחשבון את מס החברות והמס על הדיבידנד.

סעיף 11 לפסקה (1): פרמיה על מניה הוא הסכום שמשלם רוכש המניה מעל לסכום שוויה הנקוב של המניה. סכום זה הוא חלק מהון המגיות של החברה, ולמרות העובדה שעד היום לא נאמר הדבר בחוק העיקרי, כך התייחסו אליו במשך כל הזמן. אולם התעוררו אי הבנות בשל העדר קביעה מפורשת ברוח זו, ומשום כך מוצע לקבוע את הדבר באופן חד-משמיר. עי. לקביעה כזאת יש עכשיו חשיבות מיוחדת לאור העובדה שמוצע להעניק את ההטבות של חברה בהש-

בנוסף למרכיבים הדרושים לחברה כזו, לפי הגדרתה שבסעיף 53, הנאי הכרחי להגדלת תקופת ההטבות הוא ש-80% מהכנסותיה של החברה שבכל חמש השנים הנוספות, בממוצע, יהיו מיצוא. הדרישה של הממוצע בחישוב אחוזי ההכנסה מיצוא באה מתוך התחשבות בתנאי השוק הטבעיים, ובמגמה למנוע דחיות מלאכותיות של יצוא כדי לעמוד בתנאי של 80% יצוא בשנה מסויימת.

סעיף 10 התיקונים שבפסקאות (1) עד (4) הם טכניים.

בפסקה (5) מוצע להעלות את שיעור המס שיהיה חייב בו יחיד או קיבוץ על הכנסה ממפעל שיאושר אחרי יום פרסומו של תיקון זה — מ-30% ל-40%.

(3) אחרי הגדרת "חברת תעשייתית בהשקעת חוץ" יבוא:

"חברת עתירת השקעות חוץ" — חברה בהשקעת חוץ שנתקיימו בה כל אלה:

(1) היא חברה תעשייתית כאמור בהו"ק עידוד התעשייה שמפעלה התעשייתית הוא מפעל מאושר;

(2) השקעות החוץ בה מקנות למשקיעיהן שיעור העולה על 74% בכל אחת מהזכויות וכן שיעור העולה על 74% מהון המניות כולל הלוואות בעלים, ובלבד שהחלק בהון המניות לבדו עולה אף הוא על 74%;

(3) ההשקעה על פי התכנית המאושרת איננה פחותה מסכום השווה לעשרים מיליון דולר של ארה"ב;

(4) בהגדרת "סכום לתיאום רווחים", המלים "לשנה שקדמה לשנת המס" — יימחקו;

(5) בהגדרת "סכום לתיאום הון המניות", במקום הסיפה המתחילה במלים "ואם גדל ההון הנפרע" יבוא "כפול במקדם לתיאום השער, ואם גדל ההון הנפרע בתוך שנת המס — בתוספת הסכום המוגדל ב־1 ביולי, ב־1 באוקטובר או ב־1 בינואר, לפי המועד הקרוב ביותר שלפניו נעשתה ההגדלה, כפול במספר החדשים שנותרו מהמועד האמור ועד תום שנת המס או תקופת השומה המיוחדת, מהחלק ב־12 וכפול במקדם לתיאום השער".

תיקון סעיף 53ט 12. בסעיף 53ט(א) לחוק העיקרי —

(1) בפסקה (1), במקום "שביקשה את ההטבות לפני שנת המס 1981, ובשנה" יבוא "שבשנה הראשונה" ובסופה יבוא "ואם היא איננה חברה עתירת השקעות חוץ היא ביקשה את ההטבות לפני שנת המס 1981";

דברי הסבר

לפסקה (4): מוצע למחוק מהגדרת "סכום לתיאום רווחים" את המלים "לשנה שקדמה לשנת המס" ולהסיר תפק במלים אלה המופיעות בהגדרת "מקדם לתיאום השער" והחלות גם לענין תיאום הרווחים מכוח ההפך ניה להגדרה זו.

לפסקה (5): ההגדרה של "סכום לתיאום הון המניות" באה לאפשר גם תיאום הון המניות שהונפק במשך השנה ולא רק זה שהיה בתחילתה. מוצע איפוא לומר במפורש שתיאום ייעשה לפי משך הזמן שבו היה הון מוגדל, החל מתום כל רבע שנה ועד לתום שנת המס או תקופת השומה המיוחדת.

סעיף 12 לפסקה (1): מוצע לקבוע כי התנאי של הגשת בקשה להטבות לחברה בהשקעת חוץ לפני שנת המס 1981 לא יהיה על חברה עתירת השקעות חוץ. הסיבה לויתור על תנאי זה היא שמדובר בחברות בעלות מפעלים שרק עכשיו מתחילים להתארגן ואי אפשר לדעת מתי יתחילו להיות להם הכנסות.

קצת חוץ גם לחברה שאיננה מעניקה למשקיעים מחוץ לארץ אחוז גבוה בזכויות בחברה ושהמאפיין היחיד שלה לענין קבלת ההטבות האמורות הוא השקעות החוץ הגדולות. משום כך חייבים להביא בחשבון גם את הפרימיות.

לפסקה (2): הסיבה להצעה להחיל את ההטבות גם על חברות שהמאפיין היחיד שלהן הוא השקעות החוץ הגדולות כאמור בפסקה (1) היא שחברות אלה תורמות לכלכלת המדינה תוך שמירה על השליטה בהן בידי גורמים ישראלים; אך מאחר שהשקעות החוץ הן הגורם המכריע הייבום לאפשר לחברות את השמירה על ההון.

לפסקה (3): מוצע לקבוע סוג חדש של חברות שיוזכו בהטבות בשיעורי מס ההכנסה לתקופה נוספת של חמש שנים אם המינהלה תקבע זאת בהתאם לצרכי המשק, וכי לא תחול לגבי חברות אלה ההגבלה לגבי המועד להגשת הבקשה לקבלת ההטבות (ראה גם דברי הסבר לסעיף 12(1) להלן).

(2) בפסקה (2), אחרי "בהשקעת חוץ גדולה" יבוא "או חברה עתירת השקעות חוץ", ובמקום "בשנת המס 1978 או לאחריה" יבוא "בשנות המס 1978 עד 1980".

13. בסעיף 53(א) בחוק העיקרי, האמור בפסקה (1) יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

תיקון סעיף 53

"(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א) רשאי שר האוצר להתיר לחברה פלונית, במקום ההיוון, נקיטת דרך אחרת שיקבע להבטחת אי חלוקת רווחים, ורשאי הוא לקבוע לגבי חברה שמניותיה נסחרות בבורסה שיעור אחר, במקום מחצית סכום הרווחים שחולקו בשנת המס, שאותו יש להפחית לענין תיאום הרווחים, או לקבוע כי רווחים כאמור לא יופחתו כלל."

14. בסעיף 75(ג) לחוק העיקרי, במקום "על פי סעיף קטן (ב)" יבוא "על פי סעיף זה".

תיקון סעיף 75

15. בסעיף 75 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ואם לא נקבעה בהיקוק שבו הוטלו חובה לשלם עליהם הפרשי הצמדה וריבית — בצירוף ריבית פיגורים מן היום שחלה החובה לשלם אילולא ניתנו ההטבות ועד ליום תשלומם".

תיקון סעיף 75

16. בסעיף 75 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), אחרי "יראוה כאילו נתחייבה בהחזרת המענק" יבוא "בצירוף ריבית פיגורים מיום קבלתו".

תיקון סעיף 75

17. בסעיף 94 לחוק העיקרי —

תיקון סעיף 94

(1) בסעיף קטן (א), פסקה (3) תסומן (4) ואחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) קיבל אישור בין יום כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981) לבין יום כ"ו באדר ב' התשמ"ד (31 במרס 1984) וביצע את התכנית תוך התקופה שקבעה המינהלה בכתב האישור, אך לא יאוחר מיום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);"

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "ולגבי בניה" יבוא "שיפוח".

(3) בכותרת השוליים, במקום "למענק" יבוא "למענק השקעה".

דברי הסבר

משום כך מוצע לאפשר לשר האוצר להתיר נקיטת דרכים חלופיות במקרים כאלה.

פעילים התיקונים המוצעים מטרתם לאפשר גביית 15, 14 ריבית פיגורים על כספי מענק ומיסים ו-16 עקיפים שנדרשת השבתם.

סעיף 17 לפסקה (1): התיקון המוצע קובע את התקופה שבה מפעלים שיאושרו בין 1 באפריל 1981 לבין 31 במרס 1984, יהיו חייבים לבצע את התכנית המאושרת ושבמסגרתה יהיו זכאים לקבלת מענק השקעה. התיקון נחוץ לאור האמור בסעיף 1 לעיל.

לפסקה (2): לפי התיקון המוצע, הביצוע, לגבי שיפוח מבנים, הוא סיום השיפוח למעשה.

לפסקה (2): התיקון המוצע הוא טכני בלבד בעקבות האמור בפסקה (1).

סעיף 13 בסעיף 53(א)(1) נקבע כי תנאי למתן ההטבה החלופית לחברה בהשקעת חוץ גדולה הוא שהיא תהווה רווחים בסכום שהותר לה נכיו לשם תיאום הון המניות והרווחים.

מתברר שהתנאי של ההיוון הוא במקרים רבים בלתי אפשרי לגבי חברות שמניותיהן נסחרות בבורסה בחוץ לארץ, שכן יש מקומות שבהם חייבים לחלק דיבידנדים ואין אפשרות להוון, ויש מקומות שבהם הוצאת מניות הטבה היא ענין מסיבך ביותר. כן אי אפשר לעמוד בהנאי של ההיוון לגבי חברות מפסידות הזכאיות לנכיו בשל תיאום ההון.

18. אחרי סעיף 94 לחוק העיקרי יבוא:

95. (א) הזכות למענק הישבון כאמור בפרק הששי נתונה לבעל מפעל מאושר או בעל מפעל להשכרת ציוד אם —

"תקופת הזכות למענק הישבון"

(1) קיבל אישור בין יום כ"ו בתמוז התשל"ח (31 ביולי 1978) לבין יום כ"ה באדר ב' התשמ"א (31 במרס 1981) וביצע את התכנית תוך התקופה שקבעה המינהלה בכתב האישור, אך לא יאוחר מיום ט' בניסן התשמ"ה (31 במרס 1985);

(2) קיבל אישור בין יום כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981) לבין יום כ"ו באדר ב' התשמ"ד (31 במרס 1984) וביצע את התכנית תוך התקופה שקבעה המינהלה בכתב האישור, אך לא יאוחר מיום ה' בניסן התש"ן (31 במרס 1990);

(3) הגיש בקשה לקבלת המענק לא יאוחר משמונה עשר חדשים מיום שבוצעה התכנית, אך לא יאוחר משישה חדשים מיום כניסת האישור לתקפו אם המינהלה דחתה את כניסת תקפו של האישור לתקופה העולה על שמונה עשר חדשים מיום גמר ביצוע התכנית.

(ב) לענין סעיף זה, ביצוע — כאמור בסעיף 94 (ב).

19. בחוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 8), התשל"א—1971, בסעיף 20 (ב), במקום "31 בדצמבר 1974" יבוא "כ"ד בטבת התשמ"א (31 בדצמבר 1980)".

תיקון חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 8)

20. בסעיף 85 לפקודת מס הכנסה, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

תיקון פקודת מס הכנסה

"(ד) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(2), יראו מלאי עסקי כמפורט להלן, כנמכר בסכום העלות:

(א) בנין שהפכוהו לבנין להשכרה כמשמעותו בסעיף 53 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט—1959 (להלן בסעיף קטן זה — חוק העידוד);

דברי הסבר

מלון בעיקר) אשר לא גמרו את ביצוע התכנית המאושרת עד יום 31.12.1974 ומינהלה מרכז השקעות בדעה שהדחייה במועד הביצוע היא סבירה. יש לציין כי המינהלה האריכה את זמני הביצוע לגבי הטבות אחרות הניתנות בהתאם לחוק.

סעיף 18 בתיקון מס' 17 לחוק, שבו נקבעה הזכות למענק הישבון, לא נקבעה תקופת הזכות למענק זה. מוצע לקבוע תקופות במקביל לאלו שנקבעו לגבי מענק השקעה. תחולת הסעיף היא לגבי מפעלים שקיבלו אישור על פי תיקון מס' 17 לחוק.

סעיף 20 סעיף 85 לפקודת מס הכנסה ענינו הערכת מלאי עסקי במקרים מסויימים. סעיף קטן (ד) שמוצע להחליפו קובע לאמור:

סעיף 19 התיקון המוצע יאפשר תשלום המענק, בעיקר מענק תוצרת הארץ, למפעלים (בתי

(ב) מגרש שנוכלל בתכנית מאושרת על פי חוק העידוד למטרת בניית בנין להשכרה כמשמעותו בחוק האמור;

(ג) בנין או מגרש כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב), שהועבר לבעלותה של חברה שחברים בה כל בעלי העסק באופן המקנה להם זכויות לנכס כזכויותיהם בעסק, אם התעברה לחברה היתה בהתאם לדרישת מינהלת מרכז ההשקעות כמשמעותה בחוק העידוד.

(2) בנין או מגרש, גם אם הוקם עליו בנין, אשר לאחר שהחילו לגביהם את הוראות פסקה (1) נמכרו בידי מי שקיבל אותם בנסיבות האמורות בה, ועל המכירה חל חוק מס שבה מקרקעין, התשכ"ג—1963, יהיו יום הרכישה ושווי הרכישה בידי המוכר, היום זהשווי שהיו נקבעים אילו נמכר הנכס בידי מי שהעבירם למוכר.

21. (א) תחילתם של סעיפים 9, 11(2) ו-13(3) היא לגבי מפעלים שאושרו מיום ט"ו בתולת ותחילת בניסן התש"ם (1 באפריל 1980) ואילך.

(ב) תחילתו של סעיף 11(1) ו-14(4) מיום תחילתו של סעיף 1 לחוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 15), התשל"ז—1977.

(ג) תחילתם של סעיפים 11(5) ו-13 מיום תחילתו של סעיף 26(5) לחוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 17), התשל"ח—1978.

(ד) תחילתם של סעיפים 6 ו-18 היא מיום תחילתו של חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 17), התשל"ח—1978 והם יחולו על מפעלים שאושרו מכוח החוק האמור.

(ה) סעיפים 22(5) ו-40ב(4) לחוק העיקרי, כנוסחם לפי חוק זה, יחולו גם לגבי מפעלים שאושרו לפני יום פרסום חוק זה.

דברי הסבר

מרכז ההשקעות נהוג להתנות את מתן האישור לבנין להשכרה בהקמת חברה נפרדת למטרה זו. מכיוון שהשינוי בבעלות הוא רק פורמלי ולא ממשי, מוצע לתחיל גם על מקרה כזה את ההוראות החלות כאשר הנכס איננו עובר לבעל אחר אלא רק הופך ממלאי עסקי לנכס קבוע.

מוצע עוד, כי כאשר חל שינוי פורמלי בלבד בבעלות, לא יובא השינוי הזה בחשבון לענין הישוב מס השבת.

"(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) (2), מלאי עסקי שהוא בנין שהפכוהו לבנין להשכרה כמשמעותו בסעיף 53א לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט—1959, יראוהו כנמכר בסכום העלות."

במציאות נכללים באישורים המזכים בהטבות של בנין להשכרה גם מגרשים שעליהם בונים לאחר מכן את הבנין. מוצע איפוא שהוראת סעיף קטן (ד) תחול גם לגבי מגרשים.

6 ס"ח התשל"ו, עמ' 203.
7 ס"ח התשל"ח, עמ' 168.

מתפרטות בזה משעם ועדת העבודה והרווחה הצעת חוק של חבר הכנסת :

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 43), התשמ"א—1981

1. בסעיף 212(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח—1968, בסופו יבוא "העתק של הצעת התקציב ושל ההערות וההמלצות יומצא לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת".

חבר הכנסת אברהם מלמד

1 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108; התשמ"א, עמ' 74; ה"ח 1510, התשמ"א, עמ' 196.